

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Тарагт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: **ӨВА-2023/13/НА-СТА-ТТЗ**

Цахим хуудас: www.audit.mn

Өвөрхангай аймаг,
Арвайхээр сум

2022 он

Тэргүүлэх аудитор: О.Батжаргал

Утас: 70323253 Цахим хаяг: Batjargalo@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Д.Гансүх

Утас: 70323833 Цахим хаяг: gansukh.audit@gmail.com

Аудитор: Ц.Мөнхзаяа

Утас: 70323108 Цахим хаяг: Munkhzayats@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.Хараат бус аудиторын дүгнэлт.....	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
3.Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	16
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	16
3.2 Байгууллагын гадаад дотоод орчин	16
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	16
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт	16
4.Аудитын тайлан.....	
4.1 Ерөнхий зүйл.....	19
4.2 Материаллаг байдал	
4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт	
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	21
4.5 Завсарын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	21
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	22
5. Аудитын илрүүлэлт.....	
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл	

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ЭХС	Эрсдэлээс хамгаалах сан
ОНЕО	Орон нутгийн ерөнхий орлого
ТҮК	Тохижилт үйлчилгээний компани
НББ	Нягтлан бодох бүртгэл

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн удирдлагын ордон, П.Гэндэнгийн гудамж,
5 дугаар баг, Арнайхаар сум, Өвөрхангай аймаг, 62173,
Утас/Факс: (976) 7032 3253,
Цахим шуудан: uvurkhangai@audit.gov.mn,
Цахим хуудас: www.audit.mn

2022.03.16 № Д1
танай _____-ны № _____-т

ТАРАГТ СУМЫН ТӨСВИЙН
ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ, СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА Т.НЯМДАВАА ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Тарагт сумын төрийн сангийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Тарагт сумын төрийн сангийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Тарагт сумын төрийн сангийн 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн дараах зөрчлүүдийн дүн бидний тооцсон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь "Хязгаарлалттай" дүгнэлт өгөх үндэслэл болсон. Тухайлбал:

- ЗДТГ- Цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэл, түлш халаалтын зардал дээр авлага үүсгэсэн
-Цалингийн зардлаас ажилчдад 7400.0 мянган төгрөгийн түлээ нүүрсний хөнгөлөлт олгосон
-Шилэн дансны сайтад цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 9 зарлагын мөнгөн гүйлгээг мэдээлээгүй
-Няrvын кассын тайлан гаргаагүй
- ИТХ- Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшууллын зардлаас тээвэр шатахуун, бичиг хэрэг, байр хоолны зардал, цалингийн зардлаас түлээ нүүрсний хөнгөлөлт олгосон
- Шилэн дансанд 12 мэдээллийг хугацаа хоцорч байршуулж 6313.0 мянган төгрөгийн тэтгэмжийг шилэн дансанд байршуулаагүй
- ОНХС- Шилэн дансанд 3 мэдээллийг хугацаа хоцорч байршуулсан
Дээрх зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 4.1-д" төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах, УСНББОУС-12,17 дугаар стандартыг хангаагүй ба санхүүгийн тайлангийн аудитын нийцсэн бөгөөд зохистой байх, үнэн зөв байдал, эрх ба үүрэг зэрэг батламж мэдэгдлүүдтэй нийцэхгүй байна.

015030683

D:\New Volume\2023 on\Bichig khereg\A4

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант хугацаанд сумын ЕБС, Цэцэрлэг, Соёлын төв нь улсын төсөвт байгууллага болж өөрчлөгдсөнтэй холбоотой тус байгууллагуудын эргэлтийн хөрөнгө болон үндсэн хөрөнгүүдийг орон нутгаас улсын төсөвт шилжүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлуудыг үздэг. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа эдгээр асуудлуудад тус бүрчлэн дүгнэлт гаргаагүй болно.

Сумын нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд Ерөнхий боловсролын сургууль, Цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, Соёлын төвийн 3,736.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 199.9 сая төгрөгийн бараа материал, 5.9 сая төгрөгийн авлага, өглөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлж хаалтын бичилт хийгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй. Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

О.БАТЖАРГАЛ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	826,641,447.14	808,844,437.71
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	229,133,942.47	435,567,115.33
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	229,133,942.47	435,567,115.33
3121	Төгрөг	229,133,942.47	435,567,115.33
31211	Төрийн сангийн харилцах	229,133,942.47	435,567,115.33
33	АВЛАГА	382,737,097.80	298,494,805.38
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	4,768,550.18	3,706,251.38
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	36,013,500.00	-
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	9,057,300.00	5,449,800.00
33402	Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	2,942,557.62	-
335	Бусад авлага	329,955,190.00	289,338,754.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	87,805,000.00	88,056,669.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	242,150,190.00	201,282,085.00
34	УРЬДЧИЛГАА	0.00	20000000.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал		20,000,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	214,770,406.87	54,782,517.00
351	Түүхий эд материал	26,920,288.41	-
35110	Тусгай зориулалттай материал	11,226,935.25	-
35130	Эм боох материал	15,693,353.16	-
354	Хангамжийн материал	187,850,118.46	54,782,517.00
35410	Бичиг хэргийн материал	9,912,480.00	1,977,000.00
35420	Аж ахуйн материал	135,121,831.72	50,982,117.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,176,000.00	1,723,400.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	320,000.00	-
35450	Барилгын засварын материал	387,300.00	-
35460	Хүнсний материал	40,932,506.74	-
35470	Бусад хангамжийн материал		100,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,831,526,766.90	1,131,552,113.49
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,831,526,766.90	1,131,552,113.49
392	Биет хөрөнгө	4,638,171,276.90	1,035,406,123.61
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,197,778,987.61	533,780,076.68
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 553,588,805.96	- 215,251,641.02
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	308,627,754.00	206,121,320.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 193,950,520.58	- 114,606,250.69
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	679,803,211.07	268,521,374.38
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 429,084,063.61	- 151,383,859.03
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	302,414,882.74	59,560,303.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 137,462,198.23	- 38,215,256.63
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	634,750.00	-
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	755,802,478.00	803,027,729.16
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 327,393,555.31	- 316,277,672.24
39217	Ном	34,588,357.17	130,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	193,355,490.00	96,145,989.88
39301	Програм хангамж	6,515,000.00	12,475,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 5,223,250.00	- 5,718,750.12
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	192,063,740.00	89,389,740.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	5,658,168,214.04	1,940,396,551.20
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	61,374,584.00	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	61,374,584.00	-
413	Өглөг	61,374,584.00	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	34,421,969.00	-
4136	Бусад өглөг	26,952,615.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	26,952,615.00	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	5,596,793,630.04	1,940,396,551.20
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5,596,793,630.04	1,940,396,551.20
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,970,352,842.66	684,027,227.17
512	Хуримтлагдсан үр дүн	2,889,077,326.82	1,191,542,587.20
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,724,065,298.68	4,847,939,666.04

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

51220	Тайлант үеийн үр дүн	165,012,028.14	-	3,656,397,078.84
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	737,363,460.56		64,826,736.83
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	5,658,168,214.04		1,940,396,551.20

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4081774364.42	1375345991.86
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	63410856.99	168992019.70
110	Орлогын албан татвар	29050730.99	143642124.18
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	29050730.99	159987675.28
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх		119890778.39
110002	Үйл ажиллагааны орлого	15593764.00	26615273.00
110003	Хөрөнгийн орлого	10376966.99	9407623.89
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	3080000.00	4074000.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-16345551.10
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		-16345551.10
113	Хөрөнгийн албан татвар	1050000.00	2627078.52
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.00	2147078.52
113002	Бууны албан татвар	1050000.00	480000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	33310126.00	22722817.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	24466675.00	5031835.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2316850.00	668100.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	18000000.00	1700375.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4149825.00	2663360.00
1181	Газрын төлбөр	8843451.00	17690982.00
118101	Газрын төлбөр	8843451.00	17690982.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	631535332.18	266165686.16
120	Нийтлэг татварын бус орлого	631535332.18	266165686.16
120002	Хүүгийн орлого	5137500.00	
120003	Торгуулийн орлого	19687500.00	15316000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	136884075.00	98989100.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	48910475.00	80849100.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	87930000.00	18140000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	43600.00	
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	308809375.60	139260586.16
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	161016881.58	12600000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3386828175.25	940188286.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1342283700.00	0.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	360000.00	

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1341923700.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	195795425.00	61737092.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХерөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	41467400.00	6045000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	154328025.00	55692092.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1778805270.25	878451194.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	843875570.25	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	805879900.00	742366900.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	129049800.00	136084294.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	69943780.00	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	69943780.00	
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3906657852.67	1032444161.75
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3776740352.67	1032444161.75
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2886072752.42	627331851.10
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1473500408.90	270648995.01
210101	Үндсэн цалин	1096185697.67	220793322.75
210102	Нэмэгдэл	258109543.23	39884687.56
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5321605.00	840000.00
210104	Урамшуулал	111683563.00	5334357.70
210105	Гэрээт ажлын хөлс	2200000.00	3796627.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	190791188.90	32524793.53
210201	Тэтгэврийн даатгал	133694555.96	21453249.18
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14054633.75	3025304.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11240466.89	2150178.78
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3209026.36	522662.81
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28592505.94	5373398.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	314678956.00	23599112.90
210301	Гэрэл, цахилгаан	16301234.00	3666760.00
210302	Түлш, халаалт	289730502.00	19932352.90
210303	Цэвэр, бохир ус	8647220.00	
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	91119574.44	80756785.99
210401	Бичиг хэрэг	10874591.44	9783729.99
210402	Тээвэр, шатахуун	50752781.00	49248100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5734850.00	3519500.00
210404	Ном, хэвлэл	1311600.00	664000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6260012.00	486000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	16185740.00	17055456.00
2105	Нормативт зардал	306643302.37	0.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	245072517.86	

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210502	Хоол, хүнс	58499884.51	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3070900.00	
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	26493200.00	1371900.00
210604	Урсгал засвар	26493200.00	1371900.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6497900.00	5954000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6497900.00	5954000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	49491209.00	22218476.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	46076350.00	20430440.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1332000.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	699000.00	109400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	256800.00	405000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	52000.00	73000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	920000.00	1000000.00
210807	Газрын төлбөр	155059.00	200636.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	426857012.81	190257787.67
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	89341424.00	69855467.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6189600.00	723550.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	331325988.81	119678770.67
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	890667600.25	405112310.65
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	46432030.00	33989982.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	30800000.00	2641550.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	12322230.00	29368432.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3309800.00	1980000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	844235570.25	371122328.65
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	843875570.25	371122328.65
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	129917500.00	0.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	129917500.00	0.00
225012	Хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалттай хөрөнгийн зардал	129917500.00	
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	175116511.75	342901830.11
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	10104583.61	3999298908.95
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	10104583.61	7409810.70
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө		3736785808.38
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал		199912289.87
225012	хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалттай хөрөнгийн зардал		55191000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-10104583.61	-3999298908.95
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	165011928.14	-3656397078.84

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3556078412.24	1266799410.70
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	63410956.99	168992019.70
110	Орлогын албан татвар	29050730.99	143642124.18
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	29050730.99	159987675.28
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх		119890778.39
110002	Үйл ажиллагааны орлого	15593764.00	26615273.00
110003	Хөрөнгийн орлого	10376966.99	9407623.89
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	3080000.00	4074000.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-16345551.10
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		-16345551.10
113	Хөрөнгийн албан татвар	1050100.00	2627078.52
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.00	2147078.52
113002	Бууны албан татвар	1050000.00	480000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	33310126.00	22722817.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	24466675.00	5031835.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2316850.00	668100.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	18000000.00	1700375.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4149825.00	2663360.00
1181	Газрын төлбөр	8843451.00	17690982.00
118101	Газрын төлбөр	8843451.00	17690982.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	136128100.00	157619105.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	136128100.00	157619105.00
120003	Торгуулийн орлого	19687500.00	15316000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	116440600.00	142303105.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	67507350.00	124163105.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	48933250.00	18140000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3356539355.25	940188286.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1342283700.00	0.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	360000.00	
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1341923700.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	201520105.00	61737092.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	41467400.00	6045000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	160052705.00	55692092.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1778805270.25	878451194.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	843875570.25	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	805879900.00	742366900.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	129049800.00	136084294.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	33930280.00	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	33930280.00	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	3293790675.50	925726037.84
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3293790675.50	925726037.84
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2393114305.25	883327605.84
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1443495889.03	321457393.55
210101	Үндсэн цалин	1090206561.36	266711015.92
210102	Нэмэгдэл	262088516.83	41845444.19
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5321605.00	840000.00
210104	Урамшуулал	83679205.84	9019882.55

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210105	Гэрээт ажлын хөлс	2200000.00	3041050.89
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	194898245.22	39852039.40
210201	Тэтгэврийн даатгал	140125666.34	26894289.93
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13437388.61	3496105.36
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10750070.65	2527619.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3115086.62	729881.41
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27470033.00	6204143.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	314155956.00	324267743.90
210301	Гэрэл, цахилгаан	16301234.00	19213126.00
210302	Түлш, халаалт	289207502.00	296979363.90
210303	Цэвэр, бохир ус	8647220.00	8075254.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	82264579.00	35546679.99
210401	Бичиг хэрэг	5805034.00	4485679.99
210402	Тээвэр, шатахуун	44546591.00	18694200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5583850.00	3354500.00
210404	Ном, хэвлэл	1327100.00	664000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8981852.00	6000000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	16020152.00	2348300.00
2105	Нормативт зардал	170415299.00	559000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	102020332.50	
210502	Хоол, хүнс	60727666.50	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7667300.00	559000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18993000.00	32061000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	642800.00	
210602	Тавилга	660000.00	
210604	Урсгал засвар	17690200.00	32061000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6352900.00	5954000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6352900.00	5954000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	54020459.00	22917076.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	50805600.00	21129040.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1332000.00	109400.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	699000.00	405000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	256800.00	73000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	52000.00	1000000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	720000.00	200636.00
210807	Газрын төлбөр	155059.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	108517978.00	100712673.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	101708478.00	99127341.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6809500.00	1585332.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	900676370.25	42398432.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	56440800.00	42398432.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	30800000.00	10900000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22260000.00	29368432.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3380800.00	2130000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	844235570.25	0.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	843875570.25	
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	360000.00	
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	262287736.74	341073372.86
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	140011800.00	134370700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	140011800.00	134370700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	140011800.00	134370700.00
223001	Бусад хөрөнгө	126157500.00	115661700.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	13854300.00	18709000.00

Таратг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-140011800.00	-134370700.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	94041400.00	269500.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	94041400.00	269500.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-94041400.00	-269500.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	28234536.74	206433172.86
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	200899405.73	229133942.47
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	229133942.47	436567115.33

2.4 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бу сад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,970,352,842.66	737,363,460.56	2,758,821,681.41		5,466,537,984.63
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт		0.00	-34,756,382.73		-34,756,382.73
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,970,352,842.66	737,363,460.56	2,724,065,298.68		5,431,781,601.90
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт					0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			165,012,028.14		165,012,028.14
C08	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,970,352,842.66	737,363,460.56	2,889,077,326.82		5,596,793,630.04
D01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,970,352,842.66	737,363,460.56	3,054,089,354.96		5,761,805,658.18
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-1,286,325,615.49	-672,536,723.73	1,958,862,339.22		0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	684,027,227.17	64,826,736.83	4,847,939,666.04		5,596,793,630.04
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		0.00			0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт					0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			-3,656,397,078.84		-3,656,397,078.84
D09	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	684,027,227.17	64,826,736.83	1,191,542,587.20		1,940,396,551.20

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,838,213,500.00	2,482,448,200.25	1,474,083,100.00	1,000,117,662.84
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,539,461,600.00	2,262,249,300.25	1,080,277,400.00	876,756,462.84
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,513,816,000.00	2,236,608,500.25	1,002,838,900.00	834,358,030.84
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,465,554,400.00	1,423,633,152.03	381,663,800.00	321,457,393.55
210101	Үндсэн цалин	1,132,257,700.00	1,075,871,203.36	351,184,600.00	266,711,015.92
210102	Нэмэгдэл	238,395,000.00	258,552,387.83	-	41,845,444.19
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,210,000.00	5,321,605.00	-	840,000.00
210104	Урамшуулал	86,491,700.00	81,687,955.84	4,463,200.00	9,019,882.55
210105	Гэрээт ажлын хөлс	2,200,000.00	2,200,000.00	26,016,000.00	3,041,050.89
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	199,956,400.00	192,605,959.22	47,176,800.00	39,852,039.40
210201	Тэтгэврийн даатгал	144,571,200.00	137,833,380.34	32,080,600.00	26,894,289.93
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,846,300.00	13,437,388.61	3,773,300.00	3,496,105.36
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,077,000.00	10,750,070.65	3,019,500.00	2,527,619.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,769,300.00	3,115,086.62	867,800.00	729,881.41
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27,692,600.00	27,470,033.00	7,435,600.00	6,204,143.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	334,610,300.00	314,155,956.00	359,746,000.00	324,267,743.90
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,399,100.00	16,301,234.00	19,979,500.00	19,213,126.00
210302	Түлш, халаалт	308,535,400.00	289,207,502.00	331,426,500.00	296,979,363.90
210303	Цэвэр, бохир ус	7,675,800.00	8,647,220.00	8,340,000.00	8,075,254.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	74,832,200.00	74,832,191.00	38,566,400.00	35,546,679.99
210401	Бичиг хэрэг	5,532,300.00	5,686,848.00	4,640,000.00	4,485,679.99
210402	Тээвэр, шатахуун	38,622,000.00	38,908,991.00	18,540,000.00	18,694,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,485,900.00	5,548,850.00	6,300,000.00	3,354,500.00
210404	Ном, хэвлэл	1,592,500.00	1,735,400.00	980,000.00	664,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,006,900.00	8,981,852.00	6,000,000.00	6,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,592,600.00	13,970,250.00	2,106,400.00	2,348,300.00

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2105	Нормативт зардал	82,554,500.00	81,807,680.00	600,000.00	559,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	21,452,000.00	21,452,000.00		
210502	Хоол, хүнс	52,834,100.00	52,688,380.00	-	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	8,268,400.00	7,667,300.00	600,000.00	559,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	37,699,600.00	29,043,000.00	31,529,000.00	30,845,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	10,922,800.00	10,922,800.00	4,529,000.00	4,529,000.00
210602	Тавилга	10,080,000.00	1,430,000.00	-	-
210604	Урсгал засвар	16,696,800.00	16,690,200.00	27,000,000.00	26,316,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	8,166,800.00	6,110,900.00	7,000,000.00	5,954,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,166,800.00	6,110,900.00	7,000,000.00	5,954,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,110,000.00	6,103,559.00	23,200,700.00	21,678,976.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,888,700.00	2,888,700.00	13,679,700.00	13,140,940.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,978,600.00	1,332,000.00	-	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	699,400.00	699,000.00	109,400.00	109,400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	454,500.00	256,800.00	405,500.00	405,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	81,100.00	52,000.00	73,100.00	73,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	720,000.00	720,000.00	7,750,000.00	7,750,000.00
210807	Газрын төлбөр	287,700.00	155,059.00	1,183,000.00	200,636.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	303,331,800.00	108,316,103.00	113,356,200.00	54,197,198.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	296,522,300.00	101,506,603.00	111,756,200.00	52,611,866.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,809,500.00	6,809,500.00	1,600,000.00	1,585,332.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,645,600.00	25,640,800.00	77,438,500.00	42,398,432.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг			34,180,000.00	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг			34,180,000.00	
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	25,645,600.00	25,640,800.00	43,258,500.00	42,398,432.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал			11,550,000.00	10,900,000.00

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,260,000.00	22,260,000.00	29,368,500.00	29,368,432.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,385,600.00	3,380,800.00	2,340,000.00	2,130,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	173,526,900.00	126,157,500.00	277,965,700.00	123,091,700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	173,526,900.00	126,157,500.00	277,965,700.00	123,091,700.00
223001	Бусад хөрөнгө	173,526,900.00	126,157,500.00	277,965,700.00	123,091,700.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	125,225,000.00	94,041,400.00	115,840,000.00	269,500.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	125,225,000.00	94,041,400.00	115,840,000.00	269,500.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,838,213,500.00	2,465,219,950.25	1,474,083,100.00	1,171,970,561.84
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,341,923,700.00	1,341,923,700.00	-	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,341,923,700.00	1,341,923,700.00	-	-
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,045,168,300.00	972,925,370.25	1,072,286,900.00	1,029,667,456.84
132001	Орон нутгийн төсвөөс	916,118,500.00	843,875,570.25	936,202,600.00	893,583,162.84
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	129,049,800.00	129,049,800.00	136,084,300.00	136,084,294.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	34,107,000.00	33,930,280.00	-	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	34,107,000.00	33,930,280.00	-	-
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	417,014,500.00	116,440,600.00	401,796,200.00	142,303,105.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	75,825,000.00	67,507,350.00	170,847,100.00	124,163,105.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	209,770,000.00	48,933,250.00	60,300,000.00	18,140,000.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	131,419,500.00		170,649,100.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		114,191,634.00		96,963,384.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		96,963,384.00		268,816,283.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	87621713.00	61773327.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	87621713.00	61773327.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	56821713.00	61773327.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2865903.00	0.00
210101	Үндсэн цалин	2865903.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	374097.00	0.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	374097.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3184938.00	1884752.00
210401	Бичиг хэрэг	118186.00	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1147000.00	0.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	35000.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1884752.00	1884752.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	113538392.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.00	5745000.00
210604	Урсгал засвар		5745000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	48616900.00	7988100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48616900.00	7988100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1779875.00	46155475.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1779875.00	46155475.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30800000.00	0.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	30800000.00	0.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	30800000.00	0.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	360000.00	1848517.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	360000.00	1848517.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	201520105.00	61737092.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	201520105.00	61737092.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	41467400.00	6045000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	160052705.00	55692092.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сумын санхүүгийн алба нь Төсвийн тухай хуульд заасан чиг үүргийн дагуу төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах, ажил гүйлгээг хянах, ажил гүйлгээг батлах чиг үүргийг гүйцэтгэдэг.

Санхүүгийн албанд дарга-1, мэргэжилтэн-1, нягтлан бодогч -3 нийт 5 орон тоотой ажиллаж байна. Тус суманд төсөвт байгууллага-6, орон нутгийн сан-3 үйл ажиллагаа явуулж байна.

3.2 Байгууллагын гадаад дотоод орчин

Төсвийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1. "Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь өөрийн удирдлага дор төсвийн шууд захирагчийг харьяалах эрх бүхий төсвийн төвлөрүүлэн захирагчтай байж болно." гэж заасан.

Мөн хуулийн 36.1. "Төрийн сангийн тогтолцоо нь төв төрийн сан, аймаг, нийслэлийн төрийн сан, сум, дүүргийн төрийн сан, төрийн захиргааны төв байгууллагын төрийн сангийн нэгж, төсвийн нягтлан бодогч /цаашид "төрийн сан" гэх/-оос бүрдэнэ.

36.2. Төв төрийн сан нь санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн төрийн сан нь тухайн шатны Засаг даргын Тамгын газрын дэргэд байна.

36.3. Сум, дүүрэгт үйл ажиллагаа явуулж байгаа төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл болон төсвийн хэмжээг нь харгалзан төрөлжүүлж, тэдгээрт хамаарах төсвийн байгууллагуудад нягтлан бодох бүртгэлийн үйлчилгээ үзүүлэх нэгдсэн алба байгуулж болно." гэсэн заалтуудаар зохицуулагдаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Тарагт сумын Төрийн сангийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан "Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 3717.8 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	229.13	435.57	- 206.43
Авлага	382.74	298.49	84.24
Урьдчилгаа	-	20.00	- 20.00
Бараа материал	214.77	54.78	159.99
Үндсэн хөрөнгө	6478.0	1973.0	4505.0
Хуримтлагдсан элэгдэл	-1646.5	-841.5	-805.0
Нийт хөрөнгө	5,658.1	1,940.4	3,717.8
Өр төлбөр	61.37	-	61.4
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	5,596.79	1,940.40	3,656.4
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	5,658.17	1,940.40	3,717.8

Тайлант онд сумын Туяа бага сургууль, СХСан, эрсдэлээс хамгаалах сангийн авлага өсч, ОНХСан, ЗДТГ, ИТХ-ын авлага буурсан байна.

Бараа материалын үлдэгдэл 159.99 сая төгрөгөөр буурсан нь боловсрол, эрүүл мэнд, соёлын байгууллагуудын бараа материалын эхний үлдэгдлийг орон нутгийн өмчөөс төрийн өмчид шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл 3699.97 сая төгрөгөөр буурсан нь мөн боловсрол, эрүүл мэнд, соёлын байгууллагуудын үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдлийг орон нутгийн өмчөөс төрийн өмчид шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

Өр төлбөр нь 61.37 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 435.57 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 206.43 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	0	0	
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	229.13	435.57	- 206.43
Төгрөг			
Төрийн сангийн харилцах	229.13	435.57	- 206.43
Арилжааны банк дахь харилцах			
Дүн	229.13	435.57	- 206.43

Эх сурвалж: ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл нь төрийн сангийн харилцах дансанд үлдэгдэлтэй байна. СХСан, ЭХСан ОНХОрлого, ОНХСан зэрэг байгууллагууд мөнгөн хөрөнгийг үлдэгдэлтэй гарчээ.

3.4.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 298.4 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 84.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	4.7	3.7	1.0

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Зээлийн хүүгийн авлага	9.1	5.4	3.7
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага			
Татаас санхүүжилтийн авлага	36.0		36.0
Татвар, НДШ-ийн авлага	2.9		2.9
Байгууллагаас авах авлага	87.8	88.0	-0.2
Хувь хүмүүсээс авах авлага	242.2	201.3	40.9
Дүн	382.7	298.4	84.3

Эх сурвалж: ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант оны нийт авлагыг ажилчидтай холбоотой авлага, зээлийн хүүгийн авлага, татаас санхүүжилтийн авлага, татвар, ндш-ийн авлага, хувь хүмүүсээс авах авлага эзэлж байна.

3.4.3 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 54.8 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 160.0 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 4. Бараа материалын үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	26.9		26.9
Хангамжийн материал	187.9	54.8	133.1
Дүн	214.8	54.8	160.0

Эх сурвалж: ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэл 160.0 сая төгрөгөөр буурсан нь боловсрол, эрүүл мэнд, соёлын байгууллагуудын бараа материалын эхний үлдэгдлийг орон нутгийн өмчөөс төрийн өмчид шилжүүлсэн нь гол нөлөө үзүүлсэн байна.

3.4.4 Биологийн хөрөнгө

Биологийн хөрөнгөнд өөрчлөлт ороогүй байна.

3.4.5 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 1,973.0 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 4,505.0 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 6. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	6279.4	1871.1	4408.3
Барилга, байгууламж, орон сууц	4197.7	533.7	3664.0
Авто-тээврийн хэрэгсэл	308.6	206.1	102.5
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	679.8	268.5	411.3
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	302.4	59.5	242.9
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	0.6		0.6
Бусад үндсэн хөрөнгө	755.8	803.0	-47.2
Ном	34.5	0.3	34.2
Биет бус хөрөнгө	198.6	101.9	96.7
Программ хангамж	6.5	12.5	-6.0
Бусад биет бус хөрөнгө	192.1	89.4	102.7
Дүн	6478.0	1973.0	4505.0

Эх сурвалж: ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл 4,505.0 сая төгрөгөөр буурсан нь боловсрол, эрүүл мэнд, соёлын байгууллагуудын үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдлийг орон нутгийн өмчөөс төрийн өмчид шилжүүлсэнтэй холбоотой.

Сумын ЗДТГ, ИТХ зэрэг байгууллагууд Улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 18.7 сая төгрөгийн хөрөнгийг худалдан авч үнэ төлбөргүйгээр 139.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг бүртгэлд тусгажээ.

3.4.6 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөр 61.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 7. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/ сая төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	34.4		34.4
Байгууллагад төлөх өглөг	27.0		27.0
Дүн	61.4		61.4

Эх сурвалж: ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 1940.4 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 3656.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 8. Засгийн газрын хувь оролцоо

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/ сая төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан			
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	1970.4	684.1	1286.3
Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/			
Хуримтлагдсан үр дүн	2889.1	1191.5	1697.6
Өмнөх үеийн үр дүн	2724.1	4847.9	-2123.8
Тайлант үеийн үр дүн	165.0	-3656.4	-3821.4
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	737.3	64.8	672.5
Дүн	5596.8	1940.4	3656.4

Эх сурвалж: ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Өмчийн дүн буурсан нь улсын төсвийн байгууллагуудын хөрөнгийн эхний үлдэгдлийг зардалд хааснаас тайлант оны үр дүн буурсантай холбоотой.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Сумын ИТХ-ын 2021 оны 07/03 тоот тогтоолоор 2022 оны төсвийн санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1568.4 сая төгрөгөөр баталжээ.

Сумын 2022 оны төсөвт тодотгол хийх тухай 2022 оны 06 тогтоолоор татварын буцаан олголтын дүнг 1.2 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна.

Сумын төсөвт төвлөрүүлэх татварын орлогыг 1.2 сая төгрөг, аймгаас олгох санхүүгийн дэмжлэгийг 83.1 сая төгрөг, аймгийн ОНХС-аас олгох орлогын шилжүүлгийг 9.9 сая төгрөгөөр бууруулсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төвлөрүүлэх татварын болон татварын бус орлогын гүйцэтгэл 184.3 сая төгрөг буюу 94 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

Хүснэгт-9

төгрөгөөр

Татварын орлого				
Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Үйл ажиллагааны орлого /ХХОАТ 8.1.1-с бусад	32,699,400	26,615,273.00	6,084,127.00	81.4
ХХОАТ	106,509,900	119,890,778.39	-13,380,878.39	112.6
Бууны албан татвар	1,110,000	480,000	630,000.00	43.2
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,690,000	668,100	1,021,900.00	39.5
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	20,300,000	1,700,375	18,599,625.00	8.4
Хог хаягдлын хураамж	6,000,000	2,663,360	3,336,640.00	44.4
Хөрөнгийн орлого / хадгаламж	10,283,000	9,407,624	875,376.11	91.5
ан агнуурын орлого	0		0.00	0.0
Газрын төлбөр	19,555,100	17,690,982	1,864,118.00	90.5
ҮХХАТатвар	568,000	2,147,079	-1,579,078.52	378.0
Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,791,800	4,074,000	-2,282,200.00	227.4
Татварын буцаалт	-16,345,600	-16,345,551	-48.90	100.0
Дүн	184,161,600	168,992,020	15,169,580	92
Татварын бус орлого				
хүү торгуул	12,168,000	15,316,000	-3,148,000	125.9
НИЙТ ДҮН	196,329,600	184,308,020	12,021,580	94

Үйл ажиллагааны орлого, бууны албан татвар, улсын тэмдэгтийн хураамж, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөрт хог хаягдлын хураамж хөрөнгийн орлого, газрын төлбөрийн орлого бүрэн биелэгдээгүй байна.

ХХОАТ, ҮХХАТ, хөрөнгө борлуулсны орлого давсан байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт төсвийн дансаар 61.7 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээ төлбөр хураамж, бараа үйлчилгээний зардалд зарцуулжээ.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн төсөл хөтөлбөр байхгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Төрийн аудитын газрын аудитор Ц.Мөнхзаяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Д.Гансүх, газрын захирал, тэргүүлэх аудитор О.Батжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тарагт сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Өвөрхангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 03 дугаар сарын 22-ны өдрийн 1/28 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг 75 хувь гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны нийт зардлын дүн 1032.4 сая төгрөгөөс 1 хувиар буюу 10.3 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор суманд олгох санхүүгийн дэмжлэг буурч, төсөвтөө хасах тодотгол хийсэн ба тэр хэмжээгээр холбогдох зардлууд хэмнэгдсэн байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тарагт сумын ТТЗ нь 2022 онд 155 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст байршуулахаас 154 мэдээллийг ил тод мэдээлсэн, 1 мэдээллийн хугацаа болоогүй байна. Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус байгууллагын хувьд бусад нийцлийн асуудлын талаарх хамааралтай асуудал байхгүй байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны аудитаар ТТЗ-тай холбоотой зөрчил илрээгүй.

Хүснэгт 10. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитаар		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага					
Зөвлөмж					
Нийт дүн					

/мянган төгрөгөөр/

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Төсвийг үр ашигтай хэмнэлттэй зарцуулж, тухайн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны зардлаас бусад зардалд төсвийн хөрөнгийг зарцуулахгүй байх

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 2 зөрчил¹ илэрч, 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Тус байгууллага дээр акт гараагүй.

5.2 Албан шаардлага

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн тогтолцоотой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тарагт сумын ЗДТГ, ЕБС нь Төсвийн тухай хуулийн хугацаанд аудитад хамрагдаагүй, хугацаа хоцорсон байна.

Шийдвэрлэлт: Сахилгын шийтгэл ногдуулах хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүлсэн.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Шийдвэр гаргалт, үйл ажиллагаатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Сумдын төсөвт байгууллагуудын дарга нарт ур чадварын нэмэгдэл олгохдоо ажлын үр дүнтэй уялдуулж хувь хэмжээг тогтоож, тухай бүр шийдвэр гаргаагүй, бүтэн жилээр тогтмол олгож ирсэн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Байгууллагын удирдлагуудын ур чадварын нэмэгдлийг улирал тутам ажлын үр дүнгийн үзүүлэлттэй уялдуулан тухай бүр тогтоож олгох.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 6 дугаар сарын 01 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудад илэрсэн зөрчлийн талаар

Аудитад хамрагдсан 4 байгууллага түүвэрт хамруулсан./ ЗДТГ, ИТХ, ОНХСан, СХСан/

Харьяа байгууллагуудын зөрчлийн нэгтгэлээр **237.6** сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч 147.3 сая төгрөгийн алдаа залруулагдаж, 1 хариуцлага тооцох албан шаардлага, 5 албан шаардлага, 2 зөвлөмж хүргүүлсэн байна.

- ЗДТГазарт- Цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэл, түлш халаалтын зардал дээр авлага үүсгэсэн
 - Цалингийн зардлаас ажилчдад 7400.0 мянган төгрөгийн түлээ нүүрсний хөнгөлөлт олгосон байна.
 - Шилэн дансны сайтад цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 9 зарлагын мөнгөн гүйлгээг мэдээлээгүй байна.
 - Няравын кассын тайлан гаргаагүй
 - Шинээр худалдан авсан программ хангамжийг бусад биет бус хөрөнгө дээр орлогот авсан
 - Шинээр нэмэгдсэн үндсэн хөрөнгийг балансад тусгаагүй
- ИТХ- Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшууллын зардлаас тээвэр шатахуун, бичиг хэрэг, байр хоолны зардал, цалингийн зардлаас түлээ нүүрсний хөнгөлөлт олгосон байна.
 - Шилэн дансанд 12 мэдээллийг хугацаа хоцорч байршуулж 6313.0 мянган төгрөгийн тэтгэмжийг шилэн дансанд байршуулаагүй байна.
- СХСан- зөрчил илрээгүй
- ОНХС- Шилэн дансанд 3 мэдээллийг хугацаа хоцорч байршуулсан зөрчил илэрсэн байна.
- Төрийн сан-Сумдын төсөвт байгууллагуудын дарга нарт ур чадварын нэмэгдэл олгохдоо ажлын үр дүнтэй уялдуулж хувь хэмжээг тогтоож, тухай бүрт шийдвэр гаргаагүй, бүтэн жилээр тогтмол олгож ирсэн байна.
 - Тарагт сумын ЗДТГ, ЕБС нь Төсвийн тухай хуулийн цаглабарт хугацаанд аудитад хамрагдаагүй, хугацаа хоцорсон зөрчлүүд илэрсэн байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Дүн												

Тарагт сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тарагт ТТЗ	2	0					1	0	1	4		
Дүн	2						1		1	4		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Дүн										
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил										
Дүн										
Нийт дүн										

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

2023 ОНЫ 03 ДУГААР САРЫН 25-НИЙ ӨДӨР